

A TENGERPART

Társadalmi, közgazdasági és tengerészeti napilap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Riva Szápáry, Adria-palota.
Telefon 224. szám.

Előfizetési ár:
Évesre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre . . . 12 kor. Egy hóra . . . 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET
a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.

Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 30 fillér.

LEGUJABB.

— Táviratok és telefon-hírek. —

A mai pótválasztások.

Bégassentgyörgy, május 15. A mai pótválasztáson heves harcz után a függetlenségi párt jelöltjét, **Kardos** Samu dr. nagybecskereki ügyvédet választották meg 235 szótöbbséggel országgyűlési képviselővé, **Papp** Béla volt szabadelvű-párti képviselő ellenében, aki most pártönkivüli programmal lépett föl.

Csákova, május 15. **Dobrosszláv** Péter függetlenségi és **Brebán** György román nemzetiségi jelölt között ma volt itt a pótválasztás. **Brebán** választói a »Gott-erhalte« hangjai mellett vonultak föl a választáshoz, ami a hazafias polgárság körében nagy megütközést keltett. A küzdelemből 322 szavazattöbbséggel **Dobrosszláv** függetlenségi jelölt került ki győztesen.

Szegvár, május 15. A mai pótválasztáson itt két függetlenségi jelölt állott szemben egymással: **Boda** Vilmos volt képviselő és **Szabó** Károly református lelkész. Az első választáskor **Boda** 1011, **Szabó** 1008 és **Kondor** szocziáldemokrata jelölt 3 szavazatot kapott. **Boda**nak tehát csak egy szavazat kellett volna még, hogy az abszolút többséget elérje. A választás sorsát **Tóth** Ödön vármegyei tiszti ügyész, választási elnök, eldönthette volna, azonban ő nem szavazott, mert a nemzeti küzdelem alatt **Boda** Vilmos lapjában hevesen támadta és ösztönözte a megyei

tisztviselőket a nemzeti ellenállásra. A mai választáson igen heves küzdelem után **Szabó** Károlyt választották meg 1216 szavazattal képviselővé, míg **Boda** Vilmos 1032 szavazatot kapott.

Törökkanissa, május 15. A mai pótválasztáson **Tallian** Béla, volt földművelésügyi minisztert, aki pártönkivüli programmal lépett föl, 1061 szavazattal megválasztották országgyűlési képviselővé **Ilics** Brankó szerb nemzetiségi jelölt ellenében, aki 777 szavazatot kapott.

Uj államtitkár.

Budapest, május 15. A király, mint a hivatalos lap mai száma közli, **Imling** Konrad budapesti itélőtáblai tanácselnököt igazságügyminiszteri államtitkárrá nevezte ki. **Imling** az adminisztratív államtitkári állást tölti be.

Fölmentett főispánok.

Budapest, május 15. A hivatalos lap legközelebbi száma közzé fogja tenni, hogy a király **Molnár** Viktort, Temes vármegye és **Mara** Lászlót, Hunyad vármegye főispánját állásuktól fölmentette.

A közalapítványi igazgatói állást megszüntették.

Budapest, május 15. A kormány **Hertelendy** Lászlót, a Fejérváry-kormány által kinevezett közalapítványi igazgatót állásától fölmentette és ezt az állást megszüntette.

„A TENGERPART” TÁRCZÁJA.

A torta.

Irta: **Richard O'Mouroy.**

Lassan sétálgatva élveztem a Promenade des Anglais pálmái alatt a nap verőfényes melegét és gyönyörködve bámultam a Földközi-tenger azurkék habjait, midőn egyszerre **Numa Lestroulabe** szólított meg, kit csak futólag s annyiból ismertem, hogy igen rossz nimes-i bort vásároltam egyszer tőle.

— Jónapot uram — mondá azzal a rettenetes délvidéki kiejtéssel, mely minden szónak szinte aczélszerű rezgést kölcsönöz. — Meg volt-e elégedve utolsó küldeményemmel? Kissé fiatal a bor, de kellemes inni, nemde?

— No! No! — felelém, minden elragadtatás nélkül. — Sok vízzel, de igen sok vízzel, iható.

S hogy másra tereljem a beszélgetést, gyorsan hozzátettem:

— Es mit csinál ön itt Nizzában, **Lestroulabe** ur?

— Régi üzlettársammal, **Marius Cazenave**-val jöttünk ide, hogy a »Mi-carème«-ünnepélyeket élvezzük. Az üzlet jól ment, rengeteg szőlő termett, de még milyen!!! Tehát kissé mulathatunk. Az élet rövid, uram, s én azt tartom, hogy munka után édes a szórakozás.

— Teljesen osztom véleményét. De hogy van az, hogy most egyedül van?

— Mert ma reggel óta halálos haragban vagyok **Marius**-szal. Ah! az alávaló! Ha a régi jó barát, az üzlettárs úgy viselkedik, miként ő, kiben bizhatunk akkor? Jó Istenem! Kiben?

Annyira fel volt háborodva, oly szerencsétlennek látszott, hogy megsajnáltam őt.

— Nézze, — mondtam neki — ülünk le e palma árnyékába és mesélje el, mi történt.

— Szívesen, uram, annál is inkább, mert jól esik a dolgot elpanaszolnom. Vevőinket majdnem barátainknak mondhatjuk és így legalább megtudja, hogy minő ember az a borhamisító **Cazenave**. Tehát megérkeztünk **Nizzába** és a **Restaurant Français**-ban, két egymásba nyíló szobát béreltünk. **Marius** olyan nyalánk, mint a macska, és én sem vagyok ellensége a finom eledelnek. Lássá, az étkezésre kiadott pénz az, melyet az ember a legkevésbé sajnál. De azért nem szükséges, hogy örült módon költsünk, sőt számitással kell élni, különben hová jutnánk, kivált ha utazunk.

Miután a **Casínóban** töltöttük az estét és visszatértünk a **Restaurant Français**-ba, **Marius** így szólt:

— Talán vacsorálnánk lefekvés előtt?

— Szívesen, öregem, szívesen.

A kolozsvári egyetem új rektora.

Kolozsvár, május 15. Az itteni egyetem rektorává **Moldován** Gergelyt, a román nyelv és irodalom tanárát választották meg.

Leégett gőzmalom.

Zombor, május 15. Az itteni nagy gőzmalomban tűz ütött ki, amely a négyemeletes épületet raktárhelyiségeivel együtt elpusztította.

A fiumei második vasutvonal kérdése.

A fiumei második vasutvonal nagyfontosságú kérdésével az egész ország közvéleménye élénken foglalkozik. Természetesen különféle tervek merülnek fel, amelyeknek kivihetőségét vagy czélszerűségét az illetékes körök vannak hivatva elbírálni és a legmegfelelőbbet megvalósítani. A »Magyarország« mai számában ebben a kérdésben a következő felszólalást olvassuk:

Zalaegerszeg, május 14.

Ma már közfelfogás, hogy hazánk gazdaggá csak akkor lehet, ha azt a külfölddel összeköttetésbe hozzuk, ha a világra szóló termelésnek megnyitjuk azt a piacot, amely elől eddig — mondhatnám — mesterségesen elzárattott. Ez a felfogás nyilatkozik meg az új kereskedelmi miniszterünk, **Kossuth** Ferencz minisztersége első napjaiban világgá bocsájtott ama kijelentésében is, hogy: »Hazánknek a fiumei forgalom gyorsabb lebonyolítására egy második vonalnak sürgős kiépítésére szüksége van.«

Mi, zalaiak ezt a gondolatot kiegészítjük azzal, hogy a fiumei második vonalnak kérdése leghelyesebben a Balatonparti vasutal

Az étteremben helyet foglalva, kitünő vacsorát rendeltünk, mely természetesen magába foglalta a híres »boullabaisse«-t, ürügerinczet . . . és mindenekfelett a kis narancstortát, mely a ház különlegessége volt, s melyet már tavaly is élveztem. Az pompás valami, édes, olvadó, izletes és oly illatos, mint a női csók. Röviden, uram, e torta előtt letérdelehet az ember, olyan páratlan.

— Az ördögbe, **Lestroulabe** ur, ne dicsérje annyira, szinte megkivánom.

— Ne izgassa magát. Csak estére készítenek. **Marius** és én jó étvágygyal láttunk neki a vacsorához és kivált én annyit, de annyit ettem, különösen a »boullabaisse«-ből, hogy mikor a narancstortára került a sor, fájdalom, éreztem, hogy semmi, már semmi étvágyam sincs és képtelen lennék egy falatot is enni. Erre, igen előzékeny és nagylelkű óhajtván lenni, elérzékenyült hangon (egy pár pohár **Mouton-Rothschild**-ot is ittunk) mondtam:

— Hallgass ide, édes öreg **Mariusom**! Ez a torta csakugyan tulkicsiny kettőnk részére. Azután tudom, hogy te nagyon szereted, átengedem az egészet neked, edd meg. Látod, én ilyen vagyok.

— Nem! Nem! **Lestroulabe** — vágott vissza **Cazenave**, ki szinte a lemondás magaslataira akart helyezkedni — tul jó vagy. Miután a torta kettőnk számára kicsi, te fogod

oldódnék meg, amely *Keszthelytől Zalaegerszeg—Csáktornya át Fiuméba* vezetne.

A Fiuméba vivő ezen utvonat nem lenne hosszabb, de sőt rövidebb lenne a másik vonalnál, másrészt a most jól jövedelmező Boba—Jánosháza—Zalaegerszeg—Csáktornyai másodrendű vasutnak elsőrendűvé tétele kevesebbe is kerülne, mint a második vonal egészen újra építése.

De indokoltá teszi e vonalnak a zalamegyei székhelynek, Zalaegerszegnek bevonásával leendő kiépítését még ama országos érdek is, hogy a Balaton vidéke a már kiépült Zalaegerszeg—Lövő—Muraszombat—Regede felé, továbbá Lövő—Körmend—Grác felé Stájerral és végül Bécs—Szt. Iván—Zalaegerszegen át az egész nyugati kulturálmokkal jönne a leggyorsabb összeköttetésbe.

Nem utolsó, sőt talán egyik igen fontos érv, mely e vonal kiépítését országos politika szempontjából is szükségessé teszi az, hogy ezen, valamint a már meglévő budapest-flumei vonal két tűz közé szorítaná a budapest-pragerhofi vonalszakaszt, melynek ez a vasuti politika a legolcsóbban leendő megváltását eredményezné.

Udvardy Vincze.

KÜLÖNFÉLE.

Tündérest a Quarnerón.

A flumei magyar egyesületek által a magyar iskolahajó javára tervezett júniusi esti tengeri ünnepély iránt rendkívüli érdeklődés mutatkozik. Annyi előjegyzés érkezik, hogy a rendezőségnek a Magyar-horvát társaság legnagyobb gőzöseinek kibérlését kellett tervbe vennie. Ennek következtében az ünnepély megtartásának napját véglegesen június hó 6-ikára állapították meg, mert ezen a napon úgy a „Gödöllő”, mint a „Pannonia” a kikötőben lesznek. Ez különben a holdvilágítás szempontjából is a legkedvezőbb nap, mert ezen a napon esti 10 óra 12 perczkor lesz holdtölte és így az ünnepély szépségét a teljes holdfény is emelni fogja.

Eddig már több mint 150-en jelentkeztek részvételre Fiuméból és az ország különböző vidékeiről, valamint a fővárosból is. Abbáziában szintén mozgalom indult meg az ottani magyarság körében, hogy az ünnepélyen mentől többen vegyenek részt. Az abbáziák részére külön gőzösök fognak rendelkezésre bocsáttatni, hogy kényelmesen átjöhessenek az ünnepélyre és annak befejezése után ismét hazatérhessenek. A részvételi díjat, mely az ün-

megenni; mint idősebbet, ugysis téged illet meg jogosan.

— De nem! Azért se!

— De igen! Teringette!

Látva e nagylelkűséget, mely a könyekig meghatott, kötelességemnek tartottam, hogy Cazenave-nak bevalljam az igazat.

— Hallgass ide barátom; ne szerénykedj és add meg a tortát, mert én már nem vagyok képes enni. Ez az igazság, az egyszerű igazság!

Ekkor ő is bevallotta szegyenkezve:

— Akkor sajnós, a narancstortát senki sem fogja élvezni. Kár érte.

— Igazán kár. Meg kell fizetni és nem ehetjük meg.

Egyszerre Marius a homlokára ütve felkiáltott:

— Van egy ötletem! A tortát felviszszük szobánkba, jót alszunk és aki kettőnk közül szebbet álmodik, holnap reggel megeszi a tortát!

— Ugy lesz!

Másnap reggel jókedvűen és farkaséhséggel ébredtem fel. Rögton a pompás kis tortára gondoltam s bár nem álmodtam semmit sem, siettem Cazenave szobájába, hogy valami gyönyörű mesét mondjak el neki.

népélyt rendező flumei magyar egyesületek tagjai számára személyenkint 2 korona, családonkint 4 korona, mások számára személyenkint 3 korona, családonkint 6 korona, sokan csekélynek tartják, arról lévén szó, hogy a ritkán élvezhető tüneményes ünnepélyt az iskolahajó javára rendezik. Ennek következtében számos és részben tekintélyes felülfizetések érkeznék, anélkül, hogy erre bárki felszólított volna. E felülfizetéseket a rendezőség köszönettel fogadja és annak idején hirtelapilag is nyugtáznia fogja.

Az ünnepély programját a rendezőség május 25 és 30-ika közt művészies kivitelű falragaszon fogja közölni és a falragasz elkészítése végett már érintkezésbe lépett több festőművészszel, kik a falragasz mintájának elkészítésére — tekintettel az ünnepély céljára, díjmentesen ajánlkoztak. A rendezőség köszönettel veszi ez ajánlkozást és a beérkező tervek közül a művészi kivitel és ötletesség szempontjából legsikerültebbet fogja felhasználni. Azt hisszük, hogy a nemes és hazafias cél érdekében több magyar művész is fog találkozni, ki egy-egy szép falragasztervezetet küld be majd anélkül, hogy e munkáért mást, mint erkölcsi elismerést várjon.

A tengeri ünnepélyen résztvenni óhajtok május hó 25-ig a részvételi díjnak postautalványon való beküldése mellett vagy szóbelileg jelentkezhetnek: *Solymássy E.* Oszkár tengeri hajózási főfelügyelőnél (Tengerészeti Akadémia) és *Fodor Gábornál* (Dohánygyár). A részvételi jegyek a jelentkezőknek posta útján fognak legkésőbb június hó 1-ig megküldetni. Minden részvételi jegyen rajta lesz, hogy mely hajóra szól és hol fog állani az illető hajó. Mindenkinek kívánsága e tekintetben a lehetőségig figyelembe fog vétetni és a legnagyobb gond fog arra fordítatni, hogy tekintettel a hangverseny után rendezendő táncmulatságra, mindenki abba a társaságba kerüljön, amelyben magát legjobban érezheti.

— **Kinai méltóságok Fiumében.** Ma este 10 óra 3 perczkor 14 kínai főméltóság érkezett a trieszti vonattal Fiuméba. *Mentsik Ferencz*, miniszteri tanácsos, a tengerészeti hatóság vezetője és *Dunay László*, tengerészeti hatósági titkár a magyar kormány nevében Triesztig elébe mentek a tanulmányuton levő kínai méltóságoknak. A pályaudvaron *Zipser* állomásfőnök fogadta az idegen vendégeket, akik névszerint a következők: *Lin*, első államtitkár, helyettes alkirály, vámgazgató; *Van*

— Öregem, — mondám, mialatt ágya szélére ültem, — felséges álomom volt!

— Nézd, nézd, a jó Numa! Meséld el tehát azt a gyönyörű álmot, hadd halljuk.

— Nem tudom, hogy történt, de egy fényugáron feljutottam a menyországba. Ott az Uristen jobbára, egy rózsaszín felhőfelére ültetett, mely oly puha és kényelmes volt, hogy azt hittem, gyapotból van. Gyönyörű, dus ránczokban leomló kék ruha volt rajtam. Fejemet fényugár övezte és a Pére la Victoire dallamára édes hangon ballottam énekelni:

Hozsanna! Hozsanna!
Már közöttünk van a kedves Numa!

A levegő tele volt tömjénzaggal és Eau de Cologne Russe illattal. Körülöttem az angyalok és arkangyalok, szeráfok és szentek, arany és drágakövektől csillogó ruhákban, hajlongtak és szárnyaikat mozdítva, lágy suhogást idéztek elő. A tökéletes boldogságot egész nagyságban élveztem. Végtelen kejes érzés vett rajtam erőt: az ihlettség, elragadtatás és gyönyör érzete! Megkóstoltam a paradicsomi élet örömeit, az álom letűnt óráiban. Marius, remélem, hogy szép álom volt?

külföldi államtitkár; *Kiran*, másod-államtitkár; *Jan* és *Sho* tábornokok, továbbá *Pan*, *Low*, *Tien*, *King I.*, *King II.*, *Chang*, *Chu*, *Ma* és *Dai* attasék. A kínai méltóságok a vasuti állomás elsőosztályu várótermében megvacsoráltak és 11 órakor részint a Deák-szállóban, részint pedig az Európa-szállóban megrendelt lakásukra mentek. Holnap reggel 8 órakor a tanulmányuton levő kínaiak a Schenk-kávéházban fognak reggelizni. Kilencz órakor pedig kocsi-kon kimennek a Whitehead-féle torpedógyár megtekintésére, azután pedig a tengerészeti hatóságnál tesznek látogatást. Onnan kirándulnak Bergudiba, ahol az „Előre” nevű kormányzósági gőzösré szállnak, hogy a kikötő berendezésével megismerkedjenek. Visszatérőben déli 12 órakor az Adamich mólón kötnek ki, ahonnan az Európa-szállóba mennek s ott megebédelnek. Délután 1/4 órakor ismét hajóra szállnak, Buccari meg Portoré kikötőjének tanulmányozására. Onnan visszatérve, este 8 órakor a gyorsvonaton Budapestre utaznak.

— Vitaestély a városi színházban.

Ma este 8 órakor valóságos népvándorlás indult meg a városi színház felé, a napokkal ezelőtt hrdetett *Marangoni*, milánói publicista és *Don Gaetano*, firenzei kapuczinus barát közötti szónoki vitatkozás meghallgatására. Daczára annak, hogy csak rendes belépődíjakkal lehetett a színházba bejutni, nemsokára az összes karzatok, páholyok, földszinti ülő- és állóhelyek annyira megteltek, hogy száz meg száz ember kinrekedt a színház előcsarnokában és a színházi előtér feljáromján. *Marangoni* először a milánói kiállításról olvasott fel, azután rövid szünet után belefogott szocializmusról szóló fejtegetéseibe, melyekben különösen a szocialdemokrácia és a keresztényszocializmus közötti éles különbséget vázolta. Kifejtette, hogy a keresztényszocializmust csak azért találták fel XIII. Leó pápa környezetében, mivel évről-évre növekvő félelemmel tapasztalták a szociális eszméknek növekvő hatását a fölvilágosodott emberiség millióira. Csakhogy a keresztényszocializmus csak állszocializmus, mivel mindenkor a hatalmasabbakkal és erősebbekkel tart, nem pedig az elnyomott milliókkal. Ily irányban mozgottak továbbí fejtegetései is, amelyek befejeztével *Don Gaetano* egy nyugtalan, kis vékony termetű pap, erősen gesztikulálva s a színpadon gyors léptekkel fel és alá járkálva válaszolt. Idézte a

Cazenave nagy figyelemmel hallgatott és azt hittem, hogy a torta már az enyém, midőn egyszerre csak felkiáltott:

— Ah, ez igazán különös. Álmaink oly hasonlók . . . de az enyém még szebb a tiednél!

— Lehetséges-e? — mondám némi nyugtalansággal.

— Igen, én nem voltam az égben, a földön maradtam, mint egyszerű, délvidéki borkereskedő.

— Szegény Cazenave!

— Várj kissé. Te csakugyan meghaltál és — a mint oly szépen leirtad — az égbe repültél. Az Uristen jobbán, rózsaszínű felhőn foglaltál helyet. Az angyalok üdvözöltek és a Pére la Victoire-t énekeltek, a levegő Eau de Cologne Russe illattal volt tele és én bámuiva csodálatos szép, gazdag ránczu, kék köpenyegedben, míg én csak a mindennapi koczkás ruhámban voltam.

— Tehát látod!

— Tehát azt gondoltam magamban: ez az ördögös Lestroulabe ugyancsak jól van el látva. Fent van a paradicsomban. Nincs már szüksége semmire . . . És akkor megettem a tortát!

„A Tengerpart“

a flumei állami és magántisztviselőket azon kedvezményben részesíti, hogy a lapot évi 14 korona 40 fillérért, tehát havi előfizetéssel 1 korona 20 fillérért kapják házhoz hordva.

„De la Ville“
Szálloda, Kávéház és Étterem.

Az átutazó
és a helybeli magyarság
találkozó helye.

Dikan Jakab
Ó Fensége József Főherceg udvari
csigányzenekara

ma és minden nap
HANGVERSENYT TART.

Számos látogatást kér
Szentgyörgyi Ferencz,
a „De la Ville“ szálló, kávéház és étterem
tulajdonosa.

Fiume első magyar rizshántoló- és rizs
keményítőgyár részv.-társaság

FIUME.

VÉDJEGY.

Különlegesség
fénymeménítő
táblácskákban.
A vegyi tisztaságért a gyár kezkesedik.

Első fiumei magyar
szobafestő és fénymázoló.

Vállal minden e szakmába vágó
munkát a legjutányosabb árak mellett
Szigoru pontosság és kiváló szakértelem

A n. é. közönség b. pártfogását kéri

Altberger Ignác

Corsia Deák 31. sz., IV. em.

Használt és új
Zsákok raktára.

Bel- és külföldi gyártmányú új- és használt
zsákok vétele és eladása.

Rupnik Emil

Ürményi-tér 6. sz. Steinmann-féle ház.
Telefon 226. sz.

Előfizetések és hirdetések
„A Tengerpart“
kiadóhivatalához
Adria Palota, Riva Szápary
czimzendők.

Meghívó
a Fiumei Népbank (részvénytársaság)

alakuló közgyűlésére.

A Fiumei Népbank (részvénytársaság) alapítói által kiküldött alulírott bizottság,
ezennel meghívja a bank részvényeinek aláíróit a

f. évi május hó 31-én délelőtt 10 órakor

a Kereskedők és Iparosok Egyesületének szivességből átengedett helyiségeiben tartandó
alakuló közgyűlésére.

NAPIREND:

1. A bank alapítása;
2. alapszabályok szerkesztése;
3. az igazgatóság és felügyelő-bizottság választása;
4. esetleges indítványok.

A részvényaláírók egyuttal felhivatnak, hogy az alapítási tervezet értelmében, a
a fenti közgyűlés előtt 8 nappal az aláírt, illetőleg utalványozott részvények értékének 20%-a
(husz százaléka) lefizetendő; e célra a következő napok jelöltetnek ki: 1906. május hó
17., 18., 19., 21., 22. és 23.-án délelőtt 10—11 és délután 4—5 óráig.

A fizetés a Mohovich & Chersich cég helyiségeiben, Mohovich Donát és Richt-
mann Adolf urak, mint megbízottak kezeihez teljesítendő.

Fiume, 1906. május hó 14-én.

Az alapítók által kiküldött bizottság.

V. E. & A. de ROSSI
Piazza delle Erbe 7. (Óváros.)
Többször kitüntetett czipőraktára.
Saját készítésű legkitünőbb
férfi-, női-, és gyermek czipők
minden árban.
Mérték szerinti megrendelések k fogástalanul
eszközöltetnek.

Szabott árak. Szabott árak.

Könyvnyomdai
műintézet

Tipografia
artistica

„UNIO“

„Adria“ palota, FIUME palazzo „Adria“.

TELEFON 224.

— SZÁLLIT —

minden a nyomdászatra vágó munkát
gyorsan, szakismerettel és a legolcsóbban.

— ESEGUISCE —

prontamente con conoscenza del ramo ed
al più buon mercato ogni lavoro tipo-
litografico.